Regionledningskontoret
Hannes Flemming

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2026-01-28

KRN 2025-0221

Klimat- och
regionutvecklingsnämnden

Tilldelning av projektmedel till forskningsprojekt Kungliga Tekniska högskolan 2026

Regionledningskontorets förslag till beslut

Klimat- och regionutvecklingsnämnden beslutar följande.

> Ansökningarna om projektmedel i den riktade satsningen till Kungliga Tekniska högskolan 2026 för forskningsprojekt inom regional utveckling beviljas i enlighet med utvecklingsdirektörens tjänsteutlåtande.

Sammanfattning

Region Stockholm och Kungliga Tekniska högskolan (KTH) bedriver sedan 2015 en strategisk samverkan inom utbildning, forskning och innovation. Inom ramen för partnerskapet genomförs under 2026 en riktad forskningssatsning om två miljoner kronor inom regional utveckling med fokus på de av Region Stockholm utpekade nyckelområdena bostadsförsörjning och klimat. I dialog med KTH har relevanta forskargrupper identifierats och två forskningsprojekt föreslås beviljas medel: ett om jämlik regional bostadsförsörjning och ett om konsumtionsbaserade klimatmål. Projekten bedöms ha hög strategisk relevans och förväntas bidra med ny kunskap och praktisk nytta för Region Stockholms fortsatta arbete.

Bakgrund

Region Stockholm och Kungliga Tekniska högskolan (KTH) samverkar avseende utbildning, forskning och innovation inom Region Stockholms samtliga kärnverksamheter. Dåvarande landstingsstyrelsen godkände den 1 december 2015 avsiktsförklaring om strategisk samverkan mellan KTH och nuvarande Region Stockholm (LS 2015-1096). I avsiktsförklaringen uttalas att Region Stockholm vill bidra till att ny excellent forskning som berör Region Stockholms verksamheter bedrivs vid KTH.

Inom ramen för samverkan med KTH genomförs under 2026 en riktad satsning på forskning inom två utpekade nyckelområden inom regional utveckling. Nyckelområdena pekas ut i Läget i Stockholmsregionen och utgör prioriterade arbetsområden i budget 2026 för klimat- och regionutvecklingsnämnden. Regionledningskontoret har sett värde i att

involvera forskare i arbetet med dessa två nyckelområden inom regional utveckling. I dialog med KTH har, inom ramen för det strategiska partnerskapet, prioriterade områden identifierats utifrån de fastställda nyckelområdena. Två områden där forskningen särskilt kan bidra med ny kunskap för ett utvecklat arbete är bostadsförsörjning och klimat. Inom klimat finns det en stor nytta med att fokusera på området konsumtionsbaserade utsläpp.

Inom dessa områden har två relevanta forskargrupper identifierats och erbjudits att inkomma med förslag på forskningsansats och upplägg. Projektidéerna har granskats av såväl Region Stockholm som av KTH som gemensamt bedömt relevans, kompetens, genomförbarhet och forskningshöjd. De båda projekten ansågs ha höga värden inom samtliga områden.

Den riktade satsningen är på två miljoner kronor som föreslås fördelas jämnt mellan projekten.

Regionledningskontorets förslag och motivering
Regionledningskontoret föreslår att klimat- och regionutvecklingsnämnden beviljar de föreslagna forskningsprojekten projektmedel i den riktade satsningen till forskningsprojekt hos Kungliga Tekniska högskolan 2026.

De ansökningar som föreslås beviljas är:

1. Planering för en mer jämlik regional bostadsförsörjning och regional utveckling i Stockholmsregionen; 1 miljon kronor för 2026

2. Konsumtionsbaserade klimatmål på kommunal och regional nivå; 1 miljon kronor för 2026

Båda ansökningarna bedöms ha hög relevans för de strategiskt utpekade områdena och nytta för Region Stockholms arbete. Forskarteamen i båda ansökningarna bedöms ha god erfarenhet och sammansättning samt erfarenhet av forskning inom respektive område.

Forskningsprojektet *Planering för en mer jämlik regional bostadsförsörjning och regional utveckling i Stockholmsregionen* analyserar bostadsmarknaden i Stockholmsregionen ur ett regionalt och systemiskt perspektiv, där samspelet mellan bostadsmarknad, arbetsmarknad och människors boende- och pendlingsmönster står i fokus. Utgångspunkten är de växande utmaningarna med bostadsbrist, höga

priser och hyror, som särskilt påverkar låg- och medelinkomsttagare och bidrar till segregation och undanträngning. Dessa villkor skapar samtidigt betydande svårigheter för både näringsliv och offentlig sektor att rekrytera och behålla arbetskraft, vilket försvårar regionens långsiktiga kompetensförsörjning. Projektet studerar olika delbostadsmarknader, kommunernas roll, flyttkedjor och bostadskarriärer samt pendlings- och aktivitetsmönster. Genom analys av statistik, registerdata, tidigare studier och intervjuer syftar forskningen till att öka förståelsen för hur bostadsmarknaden påverkar regionens kompetensförsörjning, jämlikhet och utvecklingskraft, samt bidra till utvecklingen av mer innovativa strategier för regional bostadsplanering. Region Stockholm kommer att vara involverad i projektet genom såväl avstämningar som genom workshops för att säkerställa relevans och nytta samt bidra med kunskap.

Forskningsprojektet *Konsumtionsbaserade klimatmål på kommunal och regional nivå* berör två områden: beräkningar av konsumtionsbaserade utsläpp för en stad, kommun eller region samt en förståelse för vilka åtgärder man kan arbeta med. Normalt mäts i dag de territoriella utsläppen av växthusgaser, det vill säga utsläpp som sker inom till exempel ett läns gränser. För att mäta de utsläpp som vår konsumtion i länet orsakar oavsett var i Sverige eller världen utsläppen sker, behöver vi i stället mäta de så kallade konsumtionsbaserade utsläppen. Dessa utsläpp beräknas vara uppåt emot fem gånger större än de territoriella. När det gäller beräkningar av de konsumtionsbaserade utsläppen finns det ett antal metoder som utvecklats under senare år, men det finns utrymme för att förbättra beräkningarna, särskilt för regional och lokal nivå. Projektet ska utveckla ett antal förslag på möjliga vägar att gå för att beräkna konsumtionsbaserade utsläpp för kommuner och regioner och sedan testa dessa i praktiska beräkningar där resultaten jämförs med andra publicerade data. När det gäller åtgärder för att minska de konsumtionsbaserade utsläppen behövs det mer kunskap om hur man kan arbeta med detta och hur väl olika åtgärder fungerar. Många aktörer på regional och kommunal nivå är osäkra på hur man ska ta sig an detta arbete. Projekt ska sammanställa ett kunskapsunderlag och utifrån detta ge förslag på åtgärder som regioner och kommuner kan använda sig av.

Ekonomiska konsekvenser
Beslutet att bevilja ansökningarna om projektmedel innebär en budgeterad kostnad om 2 miljoner kronor.

Anton Västberg
Utvecklingsdirektör

Mikael Ranhagen
Enhetschef

Beslutsunderlag

1. Tilldelning av projektmedel till forskningsprojekt KTH 2026_bostad
2. Tilldelning av projektmedel till forskningsprojekt KTH 2026_konsumtion

Beslutsexpediering

1. Styrgruppen KTH-Region Stockholm

Godkänd av Anton Västberg, 2026-01-28